

den 29. juli 2021

Afdelingsbestyrelsens adgang til regnskabsbilag i relation til GDPR

BL bliver jævnligt spurgt, om en afdelingsbestyrelses adgang til den almene boligafdelings regnskaber og bilag er forenelig med databeskyttelsesreglerne. Udfordringen handler ikke om regnskabet i sig selv, men om de tilhørende underliggende bilag.

Det fremgår direkte af lovgivningen, at afdelingsbestyrelsen godkender driftsbudget og årsregnskab for afdelingen, og at afdelingsbestyrelsen har ret til at se ethvert bilag vedrørende afdelingens budget og regnskab.

Der er imidlertid med ændringerne af databeskyttelsesreglerne af den 25. maj 2018 et øget fokus på, hvilke personoplysninger der reelt er nødvendige for at kunne udføre en bestemt opgave.

Der kan af de omtalte bilag fremgå personoplysninger, som f.eks. navne, adresser og kontaktoplysninger på den/de beboere, der skal have udført beboerservice, eller kontaklinformationer på pågældende håndværker, der skal udføre opgaven. Endvidere kan der i nogle situationer også fremgå visse følsomme personoplysninger som f.eks. helbredsoplysninger. Dette forekommer relativt sjældent, men det er set ved rekvisitioner og faktura på arbejder i en bolig, der udføres pga. beboerens sygdom og/eller handicap.

De almene boligorganisationer, som bærer det økonomiske og juridiske ansvar for boligafdelingerne, er som dataansvarlige forpligtet til at beskytte og respektere personlige data, og boligorganisationerne må kun videregive personoplysninger til afdelingsbestyrelsen, når der er hjemmel dertil.

BL har gennem lang tid drøftet problemstillingen med Bolig- og Planstyrelsen, der har inddraget styrelsens egen DPO i vurderingen.

Det er styrelsens og BL's vurdering at, boligorganisationen lovligt kan udlevere underliggende bilag i forbindelse med afdelingsbestyrelsens regnskabsgodkendelse for det pågældende år, også selv om bilagene indeholder personoplysninger, almindelige såvel som følsomme. Dette kræver dog, at der er tale om nødvendige oplysninger for regnskabet.

Hvis oplysningerne udleveres, er det vigtigt at afdelingsbestyrelsen er orienteret om, hvordan de skal håndtere personoplysningerne – og at videregivelse altid sker på sikker vis.

Det er ikke muligt at få en generel afklaring heraf hos Datatilsynet. Styrelsens og BL's vurdering kan således ændres, hvis der kommer en konkret afgørelse fra Datatilsynet.

Det nærmere grundlag for vurderingen er følgende:

1. Hjemmel til at behandle og videregive personoplysninger

Afdelingsbestyrelsen i en almen boligafdeling har en begrænset kompetence, idet lovgivningen kun foreskriver nogle få meget begrænsede selvstændige ansvarsområder, og afdelingsbestyrelsen er hverken juridisk eller økonomisk ansvarlig.

Dog følger det af lov om almene boliger § 35 og normalvedtægterne for en almen boligorganisation med boligafdelinger § 19 stk. 1, at afdelingsbestyrelsen godkender driftsbudget og årsregnskab for boligafdelingen, og at afdelingsbestyrelsen i den forbindelse har ret til at se ethvert bilag vedrørende boligafdelingens budget og regnskab.

Der er dermed hjemmel til, at afdelingsbestyrelsen i forbindelse med godkendelse af årsregnskabet har ret til at se de underliggende bilag til regnskabet.

Disse hjemmelsbestemmelser tager imidlertid ikke højde for de krav, der fulgte med persondataforordningens ikrafttrædelse den 25. maj 2018 – og spørgsmålet er derfor om boligorganisationen må videregive de underliggende bilag med eventuelle personoplysninger til afdelingsbestyrelsen, eller om sådanne bilag skal anonymiseres inden videregivelse.

Af databeskyttelsesforordningen art. 6 fremgår det, at personoplysninger kan behandles, hvis der er et lovligt behandlingsgrundlag herfor.

Det følger af databeskyttelsesforordningens art. 6, stk. 1 litra c, at behandling, der er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige, er lovlig.

Som det fremgår af ovenstående, er der hjemmel i den almene lovgivning til, at afdelingsbestyrelserne godkender afdelingens regnskab og dermed modtager de underliggende bilag til brug for godkendelse af det pågældende årsregnskab.

Der er således et behandlingsgrundlag, og databeskyttelsesreglerne forhindrer ikke, at en afdelingsbestyrelse får adgang til de underliggende regnskabsbilag. Det giver således boligorganisationerne en overordnet pligt til at videregive oplysninger, men det skal ske under iagttagelse af kravene i databeskyttelseslovgivningen, og det juridiske dataansvar flytter ikke fra boligorganisationen over på afdelingsbestyrelsen. Boligorganisationen forbliver dataansvarlig for den persondata, der er indeholdt i regnskaberne og de underliggende bilag.

2. Databeskyttelsesreglernes krav til behandling af personoplysninger

Boligorganisationen skal som dataansvarlig sikre, at principperne i databeskyttelsesforordningens artikel 5 overholdes – det vil sige principperne om lovlighed, rimelighed og gennemsigtighed, formålsbegrænsning, dataminimering, rigtighed, opbevaringsbegrænsning, integritet og fortrolighed.

Det gør den dataansvarlige ved at vurdere risikoen for de registrerede ved de behandlinger, der foretages (artikel 24 og artikel 35), og på grundlag heraf fastlægge arbejdsgange og processer (artikel 25), herunder også sikkerhedskrav til de anvendte it-systemer (artikel 32).

Den dataansvarlige er forpligtet til at dokumentere dette i sin fortegnelse (artikel 30).

Princippet skal også overholdes, når afdelingsbestyrelsen gives adgang til bilag med person-dataoplysninger.

Dataminimering

Princippet om dataminimering betyder, at unødvendige personoplysninger ikke må opbevares og ikke må videregives.

Princippet om dataminimering er ikke alene tilstrækkeligt til at undtage regnskabsbilag for udlevering til afdelingsbestyrelsen. Det kan således ikke konkluderes, at allerede fordi bilagene indeholder unødvendige personoplysninger, må de ikke videregives til afdelingsbestyrelsen.

Kravet om dataminimering gør det nødvendigt for boligorganisationen at forholde sig konkret til, om personoplysninger der fremgår af rekvisition og faktura, kan udleveres. Oplysningerne skal således være nødvendige for afdelingsbestyrelsens vurdering af regnskabet. Hvis oplysningerne ikke er nødvendige, skal de fjernes.

Tilrettelæggelse af processer og arbejdsgange – og fortrolighed

Boligorganisationen er desuden som dataansvarlig forpligtet til at tilrettelægge processerne i forbindelse med bestilling af arbejder m.v., så personoplysninger kun fremgår og anvendes, hvor oplysningerne er nødvendige for arbejdets udførelse.

Når man tilrettelægger sine arbejdsgange og processer (artikel 25), så gælder det, at når overvejelserne skal omsættes til virkelighed, så omfatter det også de it-systemer, der understøtter den konkrete behandling, herunder at;

- der laves interne regler for, hvor længe data skal og må gemmes.
- boligorganisationen stiller krav til, at it-løsningerne automatisk sletter data, når der ikke længere er behov for disse.
- adgangsbegrænsninger understøttes af standardindstillinger.
- boligorganisationen ligeledes stiller krav til it-leverandøren om, at alene visse brugerprofiler, kan tilgå fortrolige personoplysninger.

I forlængelse af tilrettelæggelse af arbejdsgange skal der også stilles konkrete krav til både interne arbejdsinstrukser og krav til de it-løsninger, der understøtter en given behandling (artikel 32). Det kan være en udfordring, især, hvis man benytter ældre it-systemer. Med afsæt i databeskyttelsesforordningen er leverandøren (databehandleren) dog ansvarlig for, at deres it-løsning overholder databeskyttelsesforordningens krav.

Boligorganisationen skal altså vurdere risikoen ved de behandlinger, der foretages for at tilsikre processerne og forhindre videregivelse af unødvendige personoplysninger. Boligorganisationens arbejdsgange og processer skal således sikre, at der ikke videregives personoplysninger, som reelt set kan undgås. Herunder skal der stilles sikkerhedskrav til de it-systemer, der benyttes af boligorganisationerne.

Udfordringen i ovenstående kan være, at der er personoplysninger (almindelige såvel som følsomme), som ved udarbejdelse af rekvisitioner på arbejder og fakturering er nødvendige – for at sikre korrekt udførelse af arbejdet, samt efterfølgende korrekt fakturering. Men samme personoplysninger behøver ikke at være ikke nødvendige for, at afdelingsbestyrelsen kan godkende pågældende årsregnskab.

Udfordringen i ovenstående kan ligeledes være, at de tilgængelige systemer som f.eks. Eg-Bolig, Unik m.v. for nuværende ikke kan håndtere og ikke kan ændres til at "hjælpe" boligorganisationerne med sortering af oplysningerne.

Det vil reelt betyde, at de underliggende bilag skal underlægges ekstrahering forinden udlevering til pågældende afdelingsbestyrelse. Det betyder, at administrationen manuelt fjerner de følsomme personoplysninger.

Dermed opstår en opgave, der – afhængigt af omfanget af underliggende bilag - kan kræve væsentlige manuelle ressourcer i forbindelse med nødvendig ekstrahering.

I de situationer, hvor det ressourcemæssige forbrug til ekstrahering bliver uforholdsmæssigt stort, kan boligorganisationen blive nødt til at overveje andre muligheder for at imødekomme afdelingsbestyrelsens ret til at modtage de underliggende bilag.

Uanset om videregivelse sker, fordi det ikke er muligt at ekstrahere, eller fordi personoplysningerne er nødvendige, vil det være hensigtsmæssigt, at de pågældende afdelingsbestyrelsesmedlemmer modtager adgang til de underliggende bilag mod at underskrive en tro og love-erklæring, der oplyser dem om, hvordan personoplysninger skal behandles med oplysning om den generelle tavshedspligt.

Der skal være en særlig opmærksomhed på, at følsomme personoplysninger kræver et højere sikkerhedsniveau, og bør derfor alene være tilgængelige via et IT-system, der er godkendt her til. Adgangen bør således ske elektronisk.

Opbevaringsbegrænsning

Adgangen til de underliggende bilag bør begrænses til den periode for det pågældende regnskab, der skal godkendes. Når regnskaberne er godkendt, bør adgangen til de underliggende bilag ligeledes lukkes. Det er boligorganisationens ansvar at sørge for, at dette sker.

Hjemlen i den almene lovgivning til at se de underliggende bilag der knytter sig til et regnskab, kan ikke udvides til tidligere års underliggende bilag.

3. Anbefaling

BL anbefaler på baggrund af ovenstående, at boligorganisationerne retter en opmærksomhed på:

- Fremgår der personoplysninger ved udarbejdelse af rekvisitioner på arbejder og fakturering? Det skal sikres, at der ikke registreres oplysninger, der ikke er nødvendige. Unødvendige oplysninger skal enten slet ikke registreres eller slettes, inden de videregives til afdelingsbestyrelsen.
- Er det muligt for boligorganisationen at ændre systemerne og processer for at undgå, at der udleveres personoplysninger til f.eks. håndværkere, der videreføres i bilagene til regnskabet?
- Er afdelingsbestyrelsen opmærksom på, hvordan de skal omgås eventuelle personoplysninger?